

Lasten kanssa luontoon

Opas luontotoimintapäivän
järjestämiseen

Pelastakaa Lapset ry
ISBN 978-952-7112-04-5
ISBN 978-952-7112-05-2

© Pelastakaa Lapset ry

Toimittaneet
Heini Aaltonen ja Mila Sjöholm
Kannen kuva: Vihreä veräjä -hanke
Taitto: Hannu Karjalainen

SISÄLLYS

ALUKSI.....	4
HYVINVOINTIA LUONNOSTA.....	6
MITEN JÄRJESTETÄÄN ONNISTUNUT LUONTOTOIMINTAPÄIVÄ?	7
Toimintapäivän kohderyhmä ja tavoite.....	7
Lapsiperheet luontotoimintapäivän kohderyhmänä	7
Toimintapäivän suunnittelu.....	8
Vapaaehtoiset luontotoimintapäivässä	11
Tapahtumapaikka.....	12
Turvallisuussuunnitelma, ilmoitusasiat ja vakuutukset.....	14
Palautteen keruu ja hyödyntäminen	16
TAPAHTUMAN JÄRJESTÄJÄN MUISTILISTA.....	17
ESIMERKKEJÄ LUONTOTOIMINTAPÄIVISTÄ ERI VUODENAIKOINA.....	18
ESIMERKKEJÄ LUONTOTOIMINTAPÄIVÄN BUDJETEISTA.....	20
VARUSTELISTA LUONTOTOIMINTAPÄIVÄÄN.....	21
MISTÄ LÖYTYY SOPIVIA KOHTEITA, YHTEISTYÖKUMPPANEITA JA IDEOITA LUONTOTOIMINTAAN?	22
LIITE – RISKIEN KOONTI JA TURVALLISUUSUUNNITELMA.....	24

ALUKSI

Luonnolla on suuri vaikutus terveyteemme ja hyvinvointiimme. Luonnon keskellä olemisen ja puuhailun on todettu lieventävän stressioireita, parantavan keskittymiskykyä, lisäävän myönteisiä tunteita sekä vähentävän rauhattomuutta ja aggressiivisuutta. Lapsille luontoympäristö tarjoaa mahdollisuuksia seikkailuun ja toimintaan. Tekemisen kautta saadaan uuden oppimisen ja onnistumisen kokemuksia. Lapsen luontosuhde rakentuu yhdessä toimimisen ja luonnon parissa saatujen kokemusten myötä luoden pohjaa koko elämän kestäväälle myönteiselle suhteelle luontoon.

Tämä on käytännöllinen, pieni opas sinulle, joka haluat järjestää luontotoimintapäivän tai luontotapahtuman lapsille tai lapsiperheille. Oppaan on tarkoitus antaa ideoita ja välineitä luontoaiheisen toimintapäivän järjestämiseen. Oppaasta löytyy niin yksityiskohtaista tietoa luontotoimintapäivän suunnittelusta, vinkkejä ohjelman järjestämiseen ja tapahtumapaikan valintaan kuin konkreettisia listoja muun muassa tarvittavista varusteista. Luontotoimintapäiviä voivat järjestää vaikkapa kaupungit, järjestöt tai muut lapsiperheiden parissa työtä tekevät tahot, vapaaehtoistoimijat, luontotoimintaa organisoivat tahot tai oppilaitokset.

Oppaan innoittajana toimivat Vihreä veräjä- ja PePPi (Vapaaehtoiset voimavarana sijaisperheiden tukemisessa) -hankkeiden vuosina 2013–2014 toteuttamat sijaisperheiden virkistys- ja luontotoimintapäivät. Toimintapäiviä järjestettiin eri puolilla pääkaupunkiseutua yhteensä neljä, ja osallistujamäärät vaihtelivat 35–80 välillä. Päivät saivat sijaisperheiltä runsaasti myönteistä palautetta niiden tarpeelli-

suudesta, rennosta ja avoimesta ilmapiiristä sekä mahdollisuudesta viettää aikaa mukavan ohjelman parissa perheen kesken. Erityisen hyväksi koettiin tutustumismahdollisuus muihin vastaavassa tilanteessa eläviin lapsiperheisiin. Tapahtumiin toivotettiin tervetulleeksi kaikki perheenjäsenet, ja paikalle tulikin paitsi sijaisvanhempia ja sijaisperheissä eläviä lapsia ja nuoria, myös isovanhempia, syntymävanhempia ja muita perheiden läheisiä.

PePPi -hanke (2012–2016) on kolmen lastensuojelujärjestön, **Pelastakaa Lapset ry:n**, **Perhehoitoliitto ry:n** ja **Pesäpuu ry:n** yhteinen hanke, jossa kehitetään vapaaehtoistoimintaa sekä muuta yhteisölähtöistä toimintaa sijaisperheiden tueksi. Hanke toteutetaan RAY:n tuella ja on osa Emma & Elias -avustusohjelmaa.

Vihreä veräjä - hyvinvointia luonnosta -hankkeessa (2011–2016) luontoon liittyvä harrastustoiminta pyritään tuomaan vaikeissa elämäntilanteissa olevien asiakkaiden ulottuville. Tavoitteena on parantaa osallistujien hyvinvointia ja samalla kehittää Suomeen soveltuvia Green Care -menetelmiä erilaisille kohderyhmille. Hanke toteutetaan RAY:n tuella.

HYVINVOINTIA LUONNOSTA

Luontolähtöisestä hyvinvointitoiminnasta puhuttaessa käytetään usein vakiintunutta termiä Green Care, jossa yhdistyvät kolme keskeistä käsitettä: luonto, toiminta ja yhteisöllisyys. Green Care tarkoittaa toimintaa, jossa luontoa käytetään tavoitteellisesti ihmisten hyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja edistämiseksi. Green Care perustuu luontolähtöisiin menetelmiin, joita käytetään erityyppisissä ympäristöissä kuten metsässä, puutarhassa, maatilalla tai kaupunkiympäristössä. Luontoavusteista toimintaa voidaan tehdä monenlaisten ryhmien kanssa kun aktiviteetit suunnitellaan mahdolliset toimintarajotteet huomioiden. Toimintaa voidaan toteuttaa koska tahansa vuodenajasta riippumatta, eikä se välttämättä vaadi suuria rahallisia resursseja, välineitä tai tiloja. Onnistumiset, uusien taitojen oppiminen sekä yhdessä tekeminen mahdollistavat voimaantumisen luontoympäristössä.

Suhde luontoon ja ympäristöön luodaan elämän ensimmäisten kuuden vuoden aikana. Kouluikäisen ympäristötietoisuuden, luontoinnostuksen ja luonnonsuojeluhalun herättäminen on jo huomattavasti haastavampaa. Tavoitteena Green Care -toiminnassa on, että lapset oppisivat arvostamaan ja kunnioittamaan ympäröivää luontoa ja eläimiä sekä liikkumaan luonnossa kaikkina vuodenaikoina havainnoiden ja tutkien. Green Care voidaan liittää ympäristökasvatukseen tai arkipäiväiseen tekemiseen. Toiminnassa voidaan opetella hyödyntämään luonnonanteja ravintona tai askartelumateriaaleina tai esimerkiksi oppia tuntemaan myrkylliset ja rauhoitetut kasvit sekä ravinnoksi kelpaavat ja kelpaamattomat sienet.

Lapsia ohjataan seuraamaan vuodenaajan vaihteluita. Kevään etenemistä voidaan havainnoida silmujen puhkeamista tai muuttolintujen saapumista seuraten. Kesän edetessä seurataan kukkien kasvua, tarkkaillaan mitä lintuja linnunpönttöihin muuttaa ja miten linnunpoikaset ottavat ensimmäisiä lentopyrähdyksiään. Syksyllä ihailaan luonnon muuntautumista syksyn väreihin sekä pohditaan luonnon valmistautumista talveen. Talvisesta luonnosta voidaan nauttia täysin rinnoin kunhan lasten kunnollisesta ja säänmukaisesta vaatetuksesta pidetään huolta. Talvella rakennetaan lumiukkoja, -linnoja sekä jäälyhtyjä. Talvella hyödynnetään myös metsien tarjoamia mahdollisuuksia retkeilyyn ja luonnon tutkimiseen; tehdään vaikka hiihtoretki yhdessä.

Luontoon liittyvät kädentaitomateriaalit (käytettävät materiaalit) löytyvät lähiluonnosta ja lasten leikkeihin ne tuovat laajan ja ilmaisen materiaalipankin. Materiaalia kädentöitä varten voidaan kerätä yhdessä lasten kanssa ympäri vuoden, samalla tutustutaan lähiympäristöön ja opetellaan noudattamaan jokamiehen oikeuksia.

Oppimistilanteet liitetään Green Care -toiminnassa oppijan omiin kokemuksiin, havaintoihin ja ajattelutaitoihin. Pelkän luontotietouden jakaminen ei riitä, vaan ympäristövastuullisuuden muodostumiseen tarvitaan aitoja kokemuksia ja elämyksiä luonnossa.

MITEN JÄRJESTETÄÄN ONNISTUNUT LUONTOTOIMINTAPÄIVÄ?

Toimintapäivän kohderyhmä ja tavoite

Luontotoimintapäivää tai virkistyspäivää lapsiperheille suunniteltaessa kannattaa heti alkuun miettiä mitä ollaan järjestämässä ja kenelle. Rajataanko toimintapäivä tietyntylaisille lapsiperheille tai -ryhmille?

Luontotoimintapäivän tavoitteita voivat olla perheen virkistyminen, voimaantuminen ja yhdessäolo luonnon helmassa sekä muiden samassa tilanteessa olevien lapsiperheiden kanssa verkostoituminen.

Lapsiperheet luontotoimintapäivän kohderyhmänä

Luontotoimintapäiviä voidaan järjestää alueen lapsiperheille, päiväkotiryhmille tai vaikkapa sijaisperheille, lastensuojelun asiakasperheille, maahanmuuttajataustaisille perheille tai perheille, joissa on erityistä tukea tarvitsevia lapsia. Sekä vanhemmille että lapsille on usein voimauttavaa kohdata muita samankaltaisessa tilanteessa eläviä perheitä, etenkin jos heitä ei normaalisti omassa arjessa kohtaa. Tapahtumissa ei tarvitse selitellä oman perheen erityislaatuista, erään sijaisisän sanoin: ”on hyvä nähdä, että ei ole ainoa.”

Kaikkesta tärkeintä lapsiperheille tai -ryhmille järjestettävässä tapahtumassa on läsnäolijoiden turvallisuuden varmistaminen. Vasta turvallisuuden jälkeen tulevat osallistujien viihtyminen, antoisa ohjelma, uusien kokemusten saaminen sekä maistuva ruoka ja vertaisten seura.

Luontotoimintapäivässä:

- Järjestetään ohjelmaa ja yhteistä tekemistä koko perheelle.
- Tuodaan esille tapoja, joilla lapsiperhe voi nauttia luonnosta ja hyödyntää lähiympäristöään arkielämässä.
- Tarjotaan mahdollisuus tutustua erilaisiin luontoharastuksiin ja päästä kokeilemaan niitä käytännössä.
- Tarjotaan tilaisuus tutustua muihin lapsiperheisiin ja tavata vanhoja tuttavuuksia mukavan tekemisen lomassa.

Päivää suunnitellessa on tärkeää huomioida lapsiperheiden ja lasten moninaisuus. Onhan ohjelmassa huomioitu eri-ikäiset lapset? Erityisruokavaliota noudattaville tulee olla heidän ruokarajoitteidensa mukaista, turvallista syötävää tarjolla. Kuinka lapsi ja vanhemmat ilahtuvatkaan, kun allergiselle lapselle on tarjolla yhtä hyvää syötävää kuin muillekin osallistujille!

On hyvä muistaa, että tapahtumaan saattaa ilmoittautua esimerkiksi esteetöntä kulkua tarvitsevia osallistujia tai eri kulttuuri- tai uskonnollisia taustoja edustavia lapsiperheitä. Onko pyörätuolissa istuvan lapsen tai aikuisen mahdollista osallistua tapahtumaan ja ainakin osaan sen toimintapisteistä? Löytyykö rauhallista sisätilaa rukoushetkeä varten? Entä onko lapsen laajempikin lähipiiri kuin ydinperhe tervetullut tapahtumaan?

Luontotoimintapäivän ohjelma

- Suunnittele tapahtumalle monipuolinen ohjelma huomioiden budjetti (esimerkkejä luontotoimintapäivän budjeteista sivulla 20), osallistujien erilaiset kiinnostuksen kohteet ja eri-ikäisten lasten tarpeet.
- Toisten perheiden tapaaminen ja vertaistuki on oleellinen osa päivän kokonaisuutta. Ohjelma kannattaa suunnitella sellaiseksi, että tutustumiseen ja muiden kanssa jutusteluun ja tekemiseen tarjoutuu luontevia mahdollisuuksia.
- Toimintapäivän keskiössä on kahvi-, mehu- ja grillipiste, jossa perheet voivat kohdata toisiaan ja jutella ohjaajien kanssa.
- Luontotoimintapäivässä on hyvä esitellä luontoharrastuksia, joiden jatkaminen on mahdollista tapahtuman jälkeenkin.
- Ohjelmassa voi olla vaikkapa yhteisleikkejä, jonkun liikunnallisen lajin esittely, eläinten tai eläinlajien esittelyjä, luonnonmateriaaleista askartelua, kasvien istutusta, luontopolku, pihapelejä; makkaranpaistoa ja mehutarjoilua unohtamatta.
- Varaudu ohjelmaa suunnitellessa huonoon säähän ja varmista, että myös sisätiloja on käytössä.
- Esimerkkejä luontotoimintapäivän ohjelmista eri vuodenaikoihin löydät sivulta 18.

Toimintapäivän suunnittelu

Luontotoimintapäivä on lapsiperheelle loistava tilaisuus kohdata toisia lapsiperheitä, viettää aikaa läheisten kanssa, hengähtää ja samalla kokeilla uusia harrastusmahdollisuuksia luonnossa. Onnistunut luontotoimintapäivä on hyvin suunniteltu kokonaisuus, jossa kaikilla osallistujilla on mahdollisuus saada uusia kokemuksia kotiin vietäväksi. Samankaltaisessa tilanteessa elävien lapsiperheiden kohtaaminen voimauttaa parhaimmillaan niin vanhempia kuin lapsia.

Tapahtuman suunnittelu alkaa tapahtumapaikaksi kaavaillun alueen kartoituksella ja sopivan kohteen valinnalla. Tärkeitä kriteereitä paikan valinnassa ovat alueen saavutettavuus, turvallisuus ja palvelut. Lisätietoa tapahtumapaikan valinnasta sivulla 12.

Kannattaa miettiä, mitä ohjelmaa tapahtumaan halutaan ja mikä taho osaisi auttaa sen järjestämisessä. Löytyykö organisaation vapaaehtoisilta kiinnostusta ohjelman ideoimiseen ja jonkin ohjelmanumeron vetämiseen? Voisiko tapahtuman järjestää yhteistyössä jonkin olemassa olevan tai uuden yhteistyökumppanin kanssa? Yritykset, järjestöt tai yhteisöt voivat olla kiinnostuneita tukemaan toimintaanne antamalla käyttöönnne vapaaehtoisten työpanosta, järjestämällä jonkun ohjelmanumeron tai sponsoroimalla palkintoja kilpailuun tai harrastusvälineitä toimintapisteisiin.

Tapahtuman turvallisuuden varmistaminen on keskeinen osa tapahtuman suunnittelua. Tapahtumaan tulee tehdä turvallisuussuunnitelma, jossa on huomioitu mahdolliset riskit ja niihin varautuminen. Ensiapuvälineet tulee olla saatavilla ja ohjaajilla pitää olla päivitetty ensiapuvalmius. Selvitä etukäteen myös kattaako tapahtuman järjestäjän vakuutus kaikki osallistujat vai pitääkö ottaa erillinen vakuutus tapahtumaa varten. Lisätietoa turvallisuussuunnittelusta sivulla 14 ja liitteessä.

Selkeä työnjako ohjaajien kesken on oleellista tapahtuman sujuvuuden kannalta. Osa ohjaajista vastaa luontoaktiiviteeteista, toisilla on päävastuu osallistujista huolehtimisesta ja kahvi- sekä ruokahuollosta. Jos tapahtuman toteutuksessa on mukana vapaaehtoisia, on hyvä miettiä etukäteen kuinka paljon heitä tarvitaan ja mitä tehtäviä heille annetaan, jotta kaikille varmasti riittää mielekästä tekemistä. Lisätietoa vapaaehtoisista luontotoimintapäivässä sivulla 11.

Tiedotus

- Tiedota luontotoimintapäivästä kohderyhmälle vähintään kuukautta ennen tapahtumaa.
- Tapahtuman markkinoinnin voi hoitaa monia eri kanavia käyttäen: sähköpostitse, kirjeitse, sosiaalisen median kautta, viranomaisverkostojen välityksellä...
- Kerro luontotoimintapäivästä mainoksessa ainakin toimintapäivän ajankohta ja kesto, tapahtumapaikka, päivän ohjelma, kenelle tapahtuma on tarkoitettu, miten tulee varustautua, onko tapahtuma ilmainen vai maksullinen sekä miten ilmoittautuminen tapahtuu.
- Myös paikallislehti voi kiinnostua kirjoittamaan tapahtumasta, jos lähestyt mediaa tiedotteella.
- Lähetä ilmoittautumisajan päätyttyä kaikille ilmoittautuneille perheille tervetuloitus, jossa on tarkemmat saapumisohjeet, muistutus säänmukaisesta pukeutumisesta sekä muuta käytännön tietoa tapahtumasta.

Toimintapäivän toteutus

Järjestäjien ja muiden toimijoiden asenne ratkaisee luontotapahtuman tunnelman, on kaikkien vastuulla saada osallistujat tuntemaan olonsa tervetulleeksi. Tähän voidaan vaikuttaa muun muassa huomioidamalla jokainen tapahtumaan tulija ja lähtijä henkilökohtaisesti. Lapsiperheiden luontopäivät ovat erittäin palkitsevia tapahtumia myös järjestäjälle!

Luontotoimintapäivä aloitetaan ohjaajien, ohjelman ja turvallisuussääntöjen esittelyllä. Muista kertoa myös mistä löytyvät ensiapuvälineet ja kuka ohjaajista on ensiapuvastaava. Tämän jälkeen perheet tutustuvat toisiinsa toiminnallisen tutustumisleikin merkeissä. Perheet voivat kiertää omaan tahtiinsa valitsemillaan toimintapisteillä päivän aikana ja jakautua halutessaan eri toimintoihin. Vanhemmat huolehtivat pääsääntöisesti omista lapsistaan. Jos lapset ovat ohjatussa ryhmässä, ohjaaja huolehtii heistä.

Esimerkki tutustumisleikistä: **Patsasharjoitus**

Kukin perhe keskustelee keskenään ensin vaikkapa kesän mukavimmista muistoista ja muodostaa sitten koko perheen voimin ihmispatsaan, joka kuvastaa heidän kesämuistojaan. Tämän jälkeen perhe esittäytyy muulle ryhmälle kertoen perheenjäsenten nimet, iät ja kotipaikkakunnan sekä sen, minkälaisista kesämuistoista heidän patsaansa koostuu.

Non-stop kahvi- ja grillipiste on tapahtuman keskipiste ja luonteva kohtaamispaikka. Kahvipisteessä on aina myös ohjaajia paikalla huolehtimassa tarjoiluista ja jutustelemassa osallistujille. Osallistujilta kerätään päivän päätteeksi palautteet, jotta tiedetään missä on onnistuttu ja missä on vielä kehittämisen varaa seuraavaa tapahtumaa ajatellen. Palautteen keruusta lisää sivulla 16.

Vapaaehtoiset luontotoimintapäivässä

Mikäli järjestävällä taholla on toiminnassaan mukana vapaaehtoisia, kannattaa heille tarjota tilaisuus tulla vapaaehtoiseksi myös luontotoimintapäiviin. Mikään ei estä rekrytoimasta vapaaehtoisia vain luontotoimintapäiviä varten. Monissa oppilaitoksissa vapaaehtoistoiminnasta voi saada opintopisteitä tai vapaaehtoistoimintaa voi tehdä osana harjoittelua, joten oppilaitoksista voi kysellä opiskelijoiden kiinnostusta osallistua luontotoimintapäivän järjestämiseen.

Ennen vapaaehtoisten kutsumista luontotoimintapäivään, kannattaa miettiä, minkälaisia tehtäviä heille tarjotaan ja paljonko vapaaehtoisia päivään tarvitaan. Halutaanko vapaaehtoisia vain itse päivään esimerkiksi ohjaamaan jotain toimintapistettä tai henkilökunnaksi non-stop kahvi- ja mehupisteelle? Vai pystytäänkö halukkaita vapaaehtoisia ottamaan mukaan itse päivän suunnitteluun ja antamaan heidän vastuulleen jonkin toimintapisteen ideointi ja toteutus? Erilaisista luontoharrastusyhdistyksistä (kalastusseurat, paikalliset luontoyhdistykset, suunnistusseurat, partiolaiset yms.) voi löytyä myös hyviä vapaaehtoisia omaa toimintaansa esittelemään.

Koska vapaaehtoinen osallistuu tapahtumaan ollakseen avuksi, on oleellista tarjota hänelle mielekäs tehtävä ja tukea sen suorittamiseen. On erittäin tärkeää muistaa kiittää vapaaehtoista hänen arvokkaasta työpanoksestaan. Kannattaa myös pyytää vapaaehtoiselta palautetta siitä, miten päivä hänen mielestään onnistui ja mitä kehittämisen varaa olisi ollut. Vapaaehtoisille ei tulisi aiheutua toiminnasta kuluja, joten järjestäjän on syytä tarjota heille ainakin matkakulut ja kahvit.

Vinkki

Ohjaajilla kannattaa olla yhtenäinen asustus, esimerkiksi huomioliivit tunnistamisen helpottamiseksi.

Tapahtumapaikka

Tapahtumapaikalla on keskeinen merkitys tapahtuman onnistumiselle. Kannattaa miettiä erilaisia paikkavaihtoehtoja ja pyytää tarjous ainakin muutamasta hyvältä vaikuttavasta kohteesta.

Retkikohteiksi sopivat kuntien ja maakuntien virkistysalueet löytyvät yleensä kuntien omilta internetsivuilta. Kansallispuistoja ja Metsähallituksen ylläpitämiä retkikohteita voi etsiä luontoon.fi -sivustolta. Sieltä voi etsiä kohteita alueittain ja oman harrastuskiinnostuksen mukaan. Valintakriteereihin voi myös syöttää majoitustoiveen, toivotun luontotyyppin sekä esteettömyyden ja saavutettavuuden julkisilla kulkuneuvoilla.

Retkikartta.fi -sivustolta on Metsähallituksen ilmainen karttapalvelu. Myös luonnonsuojeluliiton ja sen paikallisten jäsenyhdistysten sivuilla on esitelty paikallisia luontoretkikohteita.

Liikuntapaikat.fi -sivustolta voi hakea koko valtakunnan alueelta erityyppisiä liikuntapaikkoja. Sieltä löytyy myös kalastuspaikkoja, kansallispuistoja, vaellusreittejä ja retkeilyalueita.

Esimerkiksi pääkaupunkiseutu tarjoaa mahdollisuuden monenlaisiin luontoelämyksiin. Alue koostuu laajasta ja monipuolisesta viheralueiden verkostosta, luonto- ja retkeilykohteita löytyy kaupungin sydäimestä, upeasta saaristosta sekä Nuuksion ja Sipoon korpien ikimetsistä.

Helsingin ja sen kehyskuntien internetsivut tarjoavat kattavasti tietoa niin luontokohteista, niiden palveluista kuin erilaisista harrastusmahdollisuuksista luonnossa.

Lisää sivustoja ja vinkkejä toimintapäivän tai luontoretken kohteen valintaan löytyy sivulta 22.

Tapahtumapaikan valinnassa huomioitava:

- Alueen soveltuvuus tapahtumalle:
 - saavutettavuus (oma auto, joukkoliikenne)
 - turvallisuus
 - alueen palveluntarjoajat ja toimijat (ruokailu-, ohjelma- ja oheispalvelut)
 - wc, lepopaikka, sisätilat sateen varalle
 - esteettömyys
 - tilojen ja palveluiden hinnoittelu
- Kuinka suurelle ihmisjoukolle tilat soveltuvat, onko alueella tapahtuman aikaan muita kävijöitä?
- Koko päivän tapahtumassa on oltava mahdollisuus ruokailuun. Järjestetäänkö ruokailu ulkopuolisen toimijan avulla vai tarjotaanko osallistujille kahvit, mehut ja makkarat, minkä lisäksi perheet voivat tuoda lounaaksi omat evänsä?
- Käy paikan päällä ennen tapahtumaa kartoittamassa alueen riskit sekä alueen ja tilojen toimivuus eri ohjelmanumeroille.

Turvallisuussuunnitelma, ilmoitusasiat ja vakuutukset

Tapahtuman turvallisuudesta huolehtiminen on lain mukaan järjestäjän velvollisuus. Asiaankuuluvien ilmoitusten tekeminen pelastusviranomaisille nopeuttaa ensiavun saapumista paikalle hädän hetkellä. Turvallisuuksuunnitelma (ks. liite) toimii parhaimmillaan käsikirjoituksen tapaan ja on hyvä työkalu suunnittelun pohjaksi. Vaaratilanteita voi vähentää arvioimalla mahdolliset riskit etukäteen turvallisuussuunnitelmaan. Riskejä ei tarvitse korostaa, mutta ne on hyvä tunnistaa.

Lupa- ja ilmoitusasioiden hoitaminen on syytä aloittaa jo tapahtumaa suunniteltaessa. Laki velvoittaa tapahtumanjärjestäjää hoitamaan lupa- ja ilmoitusasiat kuntoon, sillä tapahtuman turvallisuudesta vastaa aina järjestäjä. Paikkakuntien lupakäytännöt saattavat poiketa toisistaan. Mikäli on epäselvää keneen ottaa yhteyttä, kannattaa asiaa tiedustella poliisilta sekä paikkakunnan tekniseltä virastolta tai kulttuuritoimelta. Vapaasti järjestettävä yleisötilaisuus on tilaisuus, joka on yksityinen taikka muutoin vähäisenä pidettävä. Siitä ei tarvitse tehdä poliisille ilmoitusta, mikäli osanottajamäärä on pieni ja tilaisuuden luonne tai järjestämispaikka ei edellytä erityisjärjestelyjä.

Kaikissa yleisötapahtumissa on oltava nimettynä turvallisuusvastava. Hänen tärkein tehtävänsä on valvoa, että hyvällä ennakosuunnittelulla ehkäistään mahdollisimman paljon onnettomuuksia ja lievennetään niiden seurauksia. Ulkopuoliset palveluntarjoajat laativat aina oman tapahtumakohtaisen turvallisuussuunnitelman. Heiltä on hyvä selvittää etukäteen, miten he varmistavat toiminnan turvallisuuden ja mitä ohjeita annetaan osallistujille.

Vastuu tilaisuuteen osallistuvan yleisön turvallisuudesta on siis järjestäjällä riippumatta siitä, onko kyseessä maksullinen tai maksuton tapahtuma tai onko järjestäjänä yhdistys, yritys, julkisyhteisö tai yksityinen henkilö. Yrityksen tai järjestön yleisvakuutus ei aina pidä sisälään yleisötapahtuman vastuuvakuutusta, joka korvaisi mahdolliset yleisölle sattuneet tapaturmat tai ulkopuolisille aiheutetut omaisuusvahingot. Järjestäjän kannattaakin jo järjestelyjen alkuvaiheessa varmistaa, että omat tapaturma- ja vastuuvakuutukset kattavat niin työntekijät, osallistajat kuin vapaaehtoiset.

Hyvä suunnittelu, etukäteisvalmistelut ja positiivisen ilmapiirin luominen takaavat onnistuneen ja turvallisen luontotapahtuman!

Liitteenä esimerkki riskikartoituksesta sekä turvallisuussuunnitelmasta sijaisperheiden luontotoimintapäivään.

Palautteen keruu ja hyödyntäminen

Palautetta voi kerätä joko tapahtuman aikana tai sähköisellä kyselyllä tapahtuman jälkeen. Palautelomakkeella tai osallistujia haastatteleamalla saadaan hyvää tietoa ohjelman ja järjestelyiden toimivuudesta ja mahdollisista kehitystarpeista. Lapset voivat antaa palautteen piirtämällä tai hymynaamoin varustellulla palautelomakkeella. Yleensä vastausprosentti sähköiseen kyselyyn jää alhaisemmaksi kuin kerätessä palautetta paikan päällä, mutta jälkikäteen osallistujat osaavat ehkä paremmin vastata kysymyksen: mitä jäi käteen, mitä hyödyin tästä?

Lasten antamaa palautetta luontotoimintapäivästä.

- Palautteen keruu on paras tapa saada tietoa siitä, missä on onnistuttu ja missä on parantamisen varaa.
- Palautteiden mukana saadaan usein myös huomionarvoisia kehittämitarpeita.
- Palautteen keruun menetelmät ja palautekysymykset kannattaa miettiä etukäteen huolella, niin että ne antavat hyödyllistä tietoa, mutta ovat samalla yksinkertaisia ja nopeasti vastattavia.
- Ota myös huomioon eri-ikäiset palautteen antajat; tee lapsille oma palautemenettely.
- Palautetta kannattaa kerätä myös yhteistyökumppaneilta ja tapahtumaan osallistuneilta vapaaehtoisilta.
- Hyödynnä saadut palautteet seuraavan tapahtuman suunnittelussa!

TAPAHTUMAN JÄRJESTÄJÄN MUISTILISTA

- Päätä tapahtuman kohderyhmä ja tavoitteet.
- Etsi sopiva tapahtumapaikka, jossa on toimintamahdollisuuksia myös huonolla säällä; huomioi saavutettavuus ja soveltuvuus lapsiperheille.
- Tee budjetti ja laadi vuodenaikaan ja osallistujien tarpeisiin soveltuva ohjelma päivälle. Huomioi eri-ikäiset osallistujat.
- Markkinoi tapahtumaa kohderyhmälle ja ohjeista osallistujia etukäteen tarvittavista varusteista ja ohjelmasta.
- Jaa vastuut ohjelmanumeroiden järjestämisestä.
- Arvioi lisävastajien tarve: Vapaaehtoisilla voi olla erityistaitoja ja kiinnostusta jonkin ohjelmanumeron järjestämiseen tai he voivat toimia vaikkapa grillipisteellä.
- Suunnittele riittävän väljä aikataulu ja tauota päivä sopivasti.
- Hanki tarvittava erityisosaaminen (ensiaputaidot, hygieniapassi).
- Laadi turvallisuussuunnitelma (liite), muista riskikartoitus sekä huolto- ja ensiapureitit.
- Arvioi etukäteen miten sääolosuhteiden muutokset vaikuttavat tapahtuma-alueeseen ja reitteihin.
- Tee tarvittaessa ilmoitus tapahtumasta viranomaisille.
- Varmista, että järjestävän tahon vakuutukset kattavat kaikki osallistujat.
- Suunnittele ruokailut, muista erityisruokavaliot.
- Hanki tai tarkasta käytettävät tarvikkeet ja huolehdi ne käyttökuntoisina tapahtumapaikalle.
- Muista tapahtuman aikana iloinen mieli ja osallistujien yksilöllinen huomiointi.
- Kerää tapahtuman päätteeksi tai sen jälkeen palautteet osallistujilta.

ESIMERKKEJÄ LUONTOTOIMINTAPÄIVISTÄ ERI VUODENAIKOINA

Syyskuinen luontotoimintapäivä Linlon saarella Kirkkonummella

Syyskuinen aamupäivä vietettiin Rehndahlin kotieläinpihalla Kirkkonummella, vierailun kruunasi minihevosnäytös. Rehndahlista siirryttiin noin kuuden kilometrin päässä sijaitsevalle Linlon ulkoilusaarelle. Eväslounaan jälkeen perheille oli järjestetty toiminnallisia rasteja: ongintaa, kalankäsittelyä, jousiammuntaa sekä luontovisa näköalapaikalla. Kalankäsittelyrasti kiinnosti erityisesti lapsia. Toimeliaan ja ulkona vietetyn päivän jälkeen osallistujille maistuivat paistetut makkarat sekä muurinpohjaletut.

Toimintapäivä oli kaiken kaikkiaan onnistunut, perheet nauttivat ja säät suosivat. Palautteen perusteella parasta päivässä olivat eläimet, kalastus ja jousiammunta.

Talvipäivä Espoon Luukissa

Tapahtuma järjestettiin maaliskuussa 2014 Luukin kartanoalueella. Ohjelmassa oli rekiajelua hevosella, ohjattua talvikalastustoimintaa ja siihen liittyvää tietoutta, ohjattuja kädentaitoja luonnonmateriaaleista (risutyöt) sekä koiravierailijoita (Halibernit).

Lunta ei ollut, joten pulkkailu ja lumikenkäily jäivät pois ohjelmasta. Niiden sijaan alueelle laadittiin luontoaiheinen rastirata lapsille, jota voitiin kiertää omaan tahtiin. Osallistujia palveli myös non-stop ulkoilmakahvila, josta iltapäivällä sai myös makkaraa ja mehua.

Osallistujien palautetta:

"Pääsi kokeilemaan uutta lajia"

"Varsinkin pilkkireikien kairaaminen oli kivaa."

"Hevosajelusta tykkäsivät kaikenikäiset lapset."

"Jousiammunta isoille kivaa ja erilaista."

"Elämys!"

"Luonnossa liikkuminen on kivaa!"

Kevättapahtuma Espoon Luukissa

Luukki todettiin hyväksi paikaksi järjestää kyseisenlaisia tapahtumia, joten kevättapahtuman paikaksi valittiin sama paikka. Ohjelmassa oli tutustumista geokätköilyyn, aarteenetsintää, poniratsastusta sekä puutarhatyöpaja, jossa istutettiin taimia kotiin viemiseksi sekä perheen pienimmille kivitaidepaja, jossa maalattiin kiviä. Mukana tapahtumassa terapia-alkapaka Morrison, mikropossu Vekara sekä kaksi ponia, joilla perheen pienimmät saivat ratsastaa. Non-stop kahvila oli jälleen toiminnassa ja se toimi myös perheiden tapaamispaikkana.

Osallistujien palautetta:

"Lasten mielestä kaikki oli parasta! Tyttöjen mielestä poniratsastus, toisen pojan mielestä kivityöpaja, toisen aarteenetsintä ja kolmannen puisto jos oikein piti valita..."

"Tuntui mukavalta saada viettää aikaa oman perheen kesken, omien mieltymysten mukaisesti, omassa tahdissa - mutta hieman ohjatusti."

"Kaikki eläinjutut ovat aina parhaita."

Loppukesän toimintapäivä Rastilan leirintäalueella

Vastasimme aikaisemmista tapahtumista saatuihin palautteisiin ja järjestimme loppukesästä tapahtuman Helsingissä helppojen kulkuyhteyksien päässä, Rastilan leirintäalueella. Ohjelmassa oli tuttuun tapaan kädentaitotyöpaja luonnonmateriaaleista (järjestäjänä Inkun Ideapaja), melontaa ohjatusti (Henkilöhuoltamo), temppukoiraesitys (Lohjan mielenterveysseura), frisbeegolfia, mөлккүя sekä sirkuskoulu Magenta. Ulkoilupäivän ohessa tarjolla oli myös paistettua makkaraa ja muurinpohjalettuja.

Osallistujien palautetta:

"Parasta oli vertaistuki"

"Ohjelman määrästä ei tarvitse ottaa paineita, sosiaalisena vuorovaikutuksena tapahtumalla myös merkitystä."

Tyttö 5v: "Odotan sirkusta"

Nainen 43v: "Hyvä ohjelma, sujuvuus, rentous"

Tyttö 14v: "Melonta oli kivaa."

Poika 8v: "Kanooteilla oli kiva olla."

ESIMERKKEJÄ LUONTOTOIMINTAPÄIVÄN BUDJETEISTA

Isompi budjetti:

Talvitapahtuma Espoon Luukissa n. 80 hlö

Reki/kärryajelu n. 350 € (2-4 h, mukaan lukien matkat)

Kalastuksen ohjaus n. 300 € (45 €/h + matkakulut)

Tilavuokrat: Kartanorakennuksen sali 300 € / päivä

Mehut ja muut kuumat juomat: n. 30 €

Makkarat sekä muurinpohjaletut: n. 100 €

Vapaaehtoisten kustannukset: matkakulut ja tarjotut lounaat n. 80€ (6 vapaaehtoista)

Yhteensä 1160 €

Lisäksi:

Omakustanteinen ruokailu: aikuiset a 8,00 €, lapset alle 10 v. a 6,20 €, lapset alle 3 v. a 3,50 €

Työvoimakustannukset: 5 työntekijää

Risutöiden materiaalit: risut haettu ilmaiseksi kaupungin luvalla hakkuualueilta

Muut tarvikkeet: työkalut, huomioliivit, polttopuut ja ensiaputarvikkeet Vihreä Veräjä hankkeelta

Pienempi budjetti:

Kevättapahtuma Fallkullan kotieläintilalla n. 100 hlö

Tilavuokrat: Päärakennuksen yläkerta 180 € (30 €/h)

Poniratsastus: 100 € (1,5h)

Mehut ja muut kuumat juomat: 30 €

Makkarat sekä pannukakut: 120 €

Välineet saappaanheittoon (mittanauha, saappaat): 30 €

Askartelutarvikkeet: 70 €

Rairuohoa ja multaa: 10 €

Vapaaehtoisten kustannukset: matkakulut ja tarjotut eväät n. 60 € (6 vapaaehtoista)

Yhteensä 600 €

Lisäksi:

Perheillä omat eväät mukana

Työvoimakustannukset: 2 työntekijää

Muut tarvikkeet: työkalut, huomioliivit ja frisbee-kori Vihreä Veräjä hankkeelta, loput tarvikkeet lainassa Fallkullasta

VARUSTELISTA LUONTOTOIMINTAPÄIVÄÄN

- ✓ Ensiaputarvikkeet ja sammutuspeitto
- ✓ Huomioliivit järjestäjille
- ✓ Opasteet
- ✓ Ohjelma tulostettuna osallistujille tai seinälle laitettavaksi
- ✓ Polttopuita, sytykkeitä, sytytin
- ✓ Ruokatarvikkeet: esim. kahvi, tee, sokeri, mehu, vaahtokarkkeja, makkaraa, lettutarvikkeet jne. Muista erityisruokavaliot!
- ✓ Ruokailuvälineet, grillipihdit, talouspaperi
- ✓ Pannut tai veden- ja kahvinkeitin, suodatinpaperia ja termoskannut
- ✓ Mukeja, tarvittaessa lautasia ja aterimia
- ✓ Tarvittaessa megafoni tai mikrofoni
- ✓ Tarvikkeet ohjelmanumeroiden järjestämistä varten (esim. askartelutarvikkeet, tarvikkeet kasvien istutukseen, siirrettävä frisbeegolf-kori ja frisbeetä)
- ✓ Auto varusteiden kuljetukseen.

MISTÄ LÖYTYY SOPIVIA KOHTEITA, YHTEISTYÖKUMPPANEITA JA IDEOITA LUONTOTOIMINTAAN?

Alle on listattu internetsivustoja, joilta voi etsiä sopivia kohteita luontoretkille tai luontotoimintapäiville, ideoita ja harjoituksia luontotoimintaa varten sekä luontotoimintaa järjestäviä järjestöjä ja yrityksiä.

Luonto ja retkeily:

Liikuntapaikat.fi -sivustolta voi hakea koko valtakunnan alueelta erityyppisiä liikuntapaikkoja. Luontoon.fi sivustolta löytyy paljon tietoa muun muassa retkikohteista, luontoharrastuksista ja retkeilystä:

www.luontoon.fi

Retkikartta.fi -sivustolta on Metsähallituksen ilmainen karttapalvelu:

www.retkikartta.fi

Monet yrittäjät tarjoavat luontoon liittyviä ohjelmapalveluita:

www.luontoyrittaja.fi

Pääkaupunkiseudun ulkoilukartasta löytyvät Helsingin, Vantaan, Espoon ja Kauniaisten ulkoilu- ja pyöräilyreitit, ulkoilualueet, ulkoilupuistot, liikuntapaikat sekä kiinnostavat kulttuuri- ja luontokohteet: www.ulkoilukartta.fi

Tältä sivulta löytyvät linkit Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten internetsivuille sekä muille luontoretkeilyyn ja luontoaktiviteetteihin liittyville sivuille pääkaupunkiseudulla: www.helsinginseutu.fi/hki/hs/Helsingin+Seutu/Aihealueet/Liikunta+ja+vapaa-aika,+nuoriso/Liikunta+ja+ulkoilu

Vihreä veräjä -hankkeen sivuilla olevassa kartassa on merkittynä yli kaksikymmentä luontoaiheista retkikohdetta pääkaupunkiseudulla. Osa näistä kohteista soveltuu hyvin myös tapahtumien järjestämiseen.

www.vihreaveraja-hanke.fi/materiaalipankki/retkikohteita-paakaupunkiseudull

Suomen luonnonsuojeluliiton sivuilta löytyy muun muassa vinkkejä siihen, mitä oman lähiympäristön hyväksi voi tehdä: www.sll.fi

Suomen Latu, partiolaiset ja monet harrastusjärjestöt voivat olla hyviä kumppaneita luontoharrastusmahdollisuuksien esittelyyn.

Kalastukseen ja kala-asioihin liittyvää opastusta ja tietoutta löytyy vapaa-ajankalastajien sivuilta: www.vapaa-ajankalastaja.fi

Rapala-rahasto antaa vuosittain avustuksia erityisesti lasten, nuorten ja ikäihmisten kalastusharrastuksen kehittämiseen:

www.rahasto.rapala.fi

Eläinvierailuja voi kysellä muun muassa seuraavilta tahoilta:

Paikallisilta hevostalleilta voi löytyä hyviä hevos- ja ponivieraita. Varmista eläinten soveltuvuus ja turvallisuusasioiden huomioiminen.

Monet yhdistykset puuhaavat erikoisempien eläinten kanssa. Jos haluat vaikka ajaa aasilla, ota yhteyttä Suomen aasiyhdistykseen! Siilivieraita löytyy Suomen Siiliyhdistyksen kautta jne.

Karvakavereihin kuuluu koirien lisäksi muun muassa myös kissoja, kaneja ja possuja: www.suomenkarvakaverit.fi

Kennelliiton kaverikoirat vierailevat esimerkiksi lasten, kehitysvammaisten ja vanhusten luona erilaisissa laitoksissa, kouluissa, päiväkodeissa ja tapahtumissa: www.kennelliitto.fi/kaverikoirat

Suomen terapia-alkukat ja -laamat www.alat.fi

Vihreä veräjä -hanke on tuottanut erilaisia toimintamalleja lasten ja perheiden ympärivuotiseen luontotoimintaan:

www.vihreaveraja-hanke.fi/materiaalipankki/luontoavusteisen-toiminnan-vuosi

Luontoaiheisia tehtäviä, pelejä, leikkejä löytyy runsaasti 4H järjestön sivuilta www.4h.fi 4H toiminnasta saattaa löytyä myös nuoria, jotka ovat valmiita esittelemään omaa luontoharrastustaan.

Luonto-Liitto tarjoaa tietoa, materiaaleja, toimintaa ja ideoita luonnonharrastukseen, ympäristökasvatukseen ja lasten luontosuhteen voimistamiseen: www.luontoliitto.fi

Tutustumisleikkejä löytyy muun muassa Mannerheimin Lastensuojeluliiton sivuilta:

www.mll.fi/vanhempainnetti/lasten_leikit/tutustumisleikit

Seuraavalle sivulle on koottu linkkejä leikkejä esitteleville sivustoille eri aihealueittain: www.kolumbus.fi/mm.salo/Leikit.htm

LuontoPortti (www.luontoportti.com) -sivusto auttaa tunnistamaan retkillä nähtyjä kasveja, lintuja, perhosia, kaloja. Havainnon tuntomerkit voi syöttää helpokäyttöiseen valikkoon, jonka kautta voi saada valokuvan ja tarkemmat tiedot luontohavainnostaan. Valikot toimivat seitsemällä eri kielellä.

LIITE – RISKIEN KOONTI JA TURVALLISUUSUUNNITELMA

Riskiarvioinnin kohde ja aika: Luukin ulkoilualue Espoo 1.3.2014		Talvitapahtuma Sijaisperheille 1.3.2014. Luukin ulkoilualue. Luukintie 33, 02970 Espoo		Laatijat: Mila Sjöholm		
Riskitekijä	Riskin syyt	Pahimmat seuraukset	Alustavat ehdotukset toimenpiteiksi	Todennäköisyys	Vakavuus	Riskiuku
Eläinten alle/väliin jääminen, eläimen astuminen oman jalan päälle, potkaisut, puskemiset, puremiset.	Monia syitä: ihmisen vääränlainen toiminta, eläimen säikähtäminen, eläimen aggressiivisuus/ arkuus/luonne, vahinko jne.	Haavat, murtumat, erilaiset loukkaantumiset.	Riittävä ohjeistus toimintaan, huolellisuus, varovaisuus, maalaisjärjen käyttö toiminnassa, rauhallisuus. 1 aikuinen ohjaamassa rekeen menijöitä.	2	3	6
Nuotio	Huolimattomuus, vahinko.	Palovammat.	Huolellisuus, rauhallisuus, ohjeistus, sammutusvälineet, EA välineet ja -osaaminen.	2	3	6
Pulkkamäki	Vahinko, huolimattomuus, äkilliset eteen tulevat tilanteet/muutokset. Huono varustelu.	Erilaiset loukkaantumiset.	Hyvä ohjeistus, huolellisuus, varovaisuus, rauhallisuus, järkevä toiminta. Oikeanlainen varustus. Vanhemmat valvovat lapsiaan.	2	3	6
Sääolosuhteet: Liukkaas ja altistuminen kylmälle	Liukastumiset ja kompastumiset kuuluvat vaaroihin liikuttaessa vieraassa paikassa, epätasaisessa maastossa tai liukkaissa sääoloissa.	Paleltumat, hypotermia. Kaatumiset, kolhut, haavat, naarmut, ruhjeet, murtumat jne.	Varovaisuus toiminnassa. Selkeillä paikoilla/reiteillä kulkeminen. Ohjeistus. Asianmukainen varustelu sekä mahdollisuus päästä lämmittelemään.	3	3	9
Pilkkiminen ja jäällä liikkuminen:	Liaan pitkä paikoillaan oleskelu, veden varaan joutuminen.	Hukkuminen, paleltuminen, veden keuhkoihin meno.	Ohjeistus, valvonta, varustelu sekä alueen jäiden kunnon tarkastus ennen tapahtumaa. Heittoliina ja jäänaskalit.	1	4	4
Työvälineiden käytöstä johtuvat tapaturmat	Vahinko, huolimattomuus, tapaturma.	Kolhut, haavat, naarmut, ruhjeet, murtumat jne.	Ei työkaluja lasten ulottuville. Varovaisuus toiminnassa, ohjeistus ja niiden noudattaminen. Kunnon (turva)varustus.	2	2	4

Kirjaa taulukkoon tunnistamasi riskit sekä näkemyksesi riskin syistä, seurauksista ja toimenpiteistä. Arvioi riskin todennäköisyyttä ja riskin vakavuutta asteikolla 1-5. Niiden tulo on riskiluku, joka kuvaa riskin merkityksellisyyttä. Alla on asteikon lukuavain.

Todennäköisyys		Vakavuus	
1	Harvinainen	1	Lähes merkityksetön
2	Epätodennäköinen	2	Lievästi haitallinen
3	Kohtalainen	3	Kohtalainen
4	Todennäköinen	4	Erittäin haitallinen
5	Lähes varma	5	Katastrofaalinen

TURVALLISUUSUUNNITELMA – SIJASPERHEIDEN VIRKISTYSPÄIVÄ

Vihreä veräjä

Tämä lomake täytetään ennen retkeä / tapahtumaa riskien arvioinnin perusteella. Osallistujille annetaan ohjeet tapahtumapäivänä, ja he saavat ne osin kirjallisena.

1. Tapahtuman nimi

Sijaisperheiden talvitapahtuma

2. Ajankohta ja kesto

1.3.2014 klo 9.30–16.00

3. Paikka

Luukintie 33, 02970 Espoo

4. Tapahtuman säännöt

Turvallisuus, päihteettömyys, suvaitsevaisuus sekä pysyminen sovitulla alueella. Varovaisuus liukkailla pinnoilla ja työrauhan antaminen eläinvieraille. Tapahtuman järjestäjät huolehtivat toimintapisteiden turvallisuudesta ja vanhemmat lapsistaan tapahtuman ajan.

5. Kuljetukset/matkat paikalle

Perheet saapuvat paikalle omilla kuljetuksilla.

6. Ruoka, juoma ja muut tarvikkeet

Tapahtuman järjestäjät vastaavat kaikesta toimintaan liittyvästä materiaalista ja tarvikkeista.

Perheet kustantavat itse lounasruokailun ja palvelun tarjoaja vastaa lounaasta. Iltapäivän grilliruokailusta vastaavat tapahtuman järjestäjät. (Hygieniapassit: Mila Sjöholm, Minna Malin).

VIHREÄ VERÄJÄ
-hyvinvointia luonnosta

7. Alueen kulkureitit

Tapahtumapaikka sijaitsee Kartanon paikoitusalueen välittömässä läheisyydessä. Varmistakaa hiekoitukset.

8. Kohderyhmä (asiakkaat) ja määrä

Sijaisperheitä pääkaupunkiseudulta, noin 80 henkeä. Lapsia ja aikuisia.

9. Tapahtuman tavoitteet

Elämyksellinen virkistyspäivä sijaisperheille. Mahdollisuus kokeilla ja opetella uusia luontoaktiviteetteja ja tutustua muihin sijaisperheisiin.

10. Ohjaajat ja muut työntekijät

Vihreä veräjä: Tuomo Salovuori, Minna Malin, Mila Sjöholm.

Kalastuksen ohjaajat: Petri Rantala, Jaana Vetikko.

PePPi -hanke: Maaret Parviainen, Virpi Vaattovaara, Heini Aaltonen sekä vapaaehtoisia.

11. Tapahtuman järjestäjä ja vastuhenkilöt

Vihreä veräjä -projekti (Tuomo Salovuori, Mila Sjöholm, Minna Malin), Kalastuksen ohjaaja Petri Ranta sekä PePPi -projekti (Maaret Parviainen, Virpi Vaattovaara, Heini Aaltonen)

12. Tiedotuksesta vastaavat

Mila Sjöholm, puhelin: 000-1234567, Maaret Parviainen, puhelin 000-1234567.

13. Turvallisuussuunnitelmasta vastaavat

Tuomo Salovuori, Mila Sjöholm, Petri Rantala. Katso yhteystiedot.

14. Turvallisuuden ennakointi ja toteutus (riskien arviointi ja ennakointi)

Vanhemmat ohjeistetaan huolehtimaan lapsistaan koko tapahtuman ajan. Vanhemmille annetaan sekä suulliset että kirjalliset ohjeet tärkeimmistä turvallisuuteen liittyvistä asioista tapahtuman aikana.

- Liukastumisvaara. Tarvittaessa suorituspaikkojen läheisyydessä olevat liukkaat pinnat hiekoitetaan.
- Kalastuspaikalla noudatetaan ohjaajien ohjeita. Kalastuksenohjaajat vastaavat kalastuspisteen ohjeista ja turvallisuudesta.
- Eläinten kanssa noudatetaan ohjaajien ohjeita ja käyttäydytään aina rauhallisesti.
- Nuotiopaikoilla noudatettava ohjeita ja varottava polttavia kohteita (aikuiset vastaavat nuotion käytöstä). Nuotiopaikalla myös sammutuspeitto ja ensiapuvälineet.

Matkailualan turvallisuuspassit: Tuomo Salovuori, Minna Malin, Mila Sjöholm.

15. Ensiapuvarustus ja ea-koulutetut

Mukana ensiaputaitoisia ohjaajia (Minna Malin, Mila Sjöholm, Petri Ranta) sekä asianmukaiset ensiapuvälineet nuotiopaikalla.

16. Varasuunnitelma (esim. myrskyn varalle)

Ilman ollessa erittäin huono ohjelmaa on mahdollista siirtää sisätiloihin ja lyhentää. Ruokailut tapahtuvat sisätiloissa. Kalastus toteutetaan vain sään salliessa.

17. Puhelinnumerot ja muut yhteystiedot

Lähin päivystyspoliklinikka on Jorvin sairaala. Puh. 09 4711, Turuntie 150, Espoo.

Yleinen hätänumero:	112
Poliisin hätänumero:	10022
Meripelastus:	02041002- Helsinki
Myrkytystietokeskus:	09-471977
Numero- ja nimitiedot:	118

SOITTAMINEN YLEISEEN HÄTÄNUMEROON:

1. Soita 112
2. Kerro, mitä on tapahtunut
3. Vastaa rauhallisesti kysymyksiin
4. Toimi annettujen ohjeiden mukaan
5. Lopeta puhelu vasta kun olet saanut luvan

PePpi-hanke:

Virpi Vaattovaara
Projektipäällikkö
puh. 050 433 0117 / 010 843 5069
virpi.vaattovaara@pelastakaalapset.fi

PePpi Uusimaa:

Maaret Parviainen
puh. 050 412 6729 / 010 843 5089
maaret.parviainen@pesapuu.fi

Heini Aaltonen
puh. 050 344 1881 / 010 843 5213
heini.aaltonen@pesapuu.fi

Vihreä veräjä -hanke:

Tuomo Salovuori
Projektipäällikkö
puh. 040 581 8244
tuomo.salovuori@sininauha.fi

Minna Malin
puh. 050 432 8994
minna.malin@sininauha.fi

www.pelastakaalapset.fi/peppi
www.vihreaveraja-hanke.fi

